

Afdelingen for videregående
uddannelser og internationalt
samarbejde

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5600
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

**Grundnotat: Et nyt afsæt for europæisk samarbejde om erhvervs-
uddannelse til støtte for Europa 2020-strategien KOM(2010) 296**

28. juni 2010
Sags nr.:
057.80G.251

***Resumé:** Kommissionen vedtog den 9. juni meddelelsen "Et nyt afsæt for europæisk samarbejde om erhvervsuddannelse til støtte for Europa 2020-strategien" (KOM(2010) 296). Meddelelsen forelå på dansk i uge 25. Meddelelsen redegør for Kommissionens visioner for samarbejdet inden for erhvervsrettet grund- og efteruddannelse de næste ti år frem og har til hensigt at fungere som inspirationskatalog for kortsigtede og langsigtede målsætninger under Københavnprocessen. Meddelelsen omhandler Kommissionens holdning til udfordringer for moderniseringen af erhvervsrettet grund- og efteruddannelse og målsætninger for det videre europæiske samarbejde frem mod 2020.*

1. Baggrund

Under det danske EU-formandskab i 2002 blev København-erklæringen underskrevet af 32 landes ministre med ansvar for erhvervsrettet grund- og efteruddannelse. Erklæringen banede vej for etableringen af Københavnprocessen, der har til hensigt at styrke samarbejdet om erhvervsrettet grund- og efteruddannelse i Europa samt fremme medlemsstaternes modernisering af de erhvervsrettede uddannelsessystemer.

Københavnprocessen var et bidrag til at opfylde EU's tidligere strategi for vækst og beskæftigelse – Lissabonstrategien. Med vedtagelsen af en ny strategi for vækst og beskæftigelse – Europa 2020-strategien – har Kommissionen nu offentliggjort en meddelelse, hvori Kommissionen fremlægger sine visioner for de kommende ti års indsats i forhold til erhvervsrettet grund- og efteruddannelse som bidrag til at opfylde målsætningerne i Europa 2020-strategien.

2. Formål og indhold

Under Københavnprocessen fastlægges løbende prioriteter for den konkrete indsats med vedtagelsen af et kommuniké hvert andet år på en ministerkonference. Kommissionens meddelelse har til hensigt at lægge en strategisk og samlet ramme for den konkrete prioritering frem til 2020. Det næste kommuniké for-

ventes vedtaget under det belgiske formandskab i december 2010 i Brygge.

Desuden skal meddelelsen være et mere langsigtet indspil til realiseringen af hovedmålsætningen på uddannelsesområdet i Europa 2020-strategien og de underliggende uddannelses- og beskæftigelseselementer i denne strategi.

Ifølge Kommissionen er meddelelsen ”et svar på opfordringen i Europa 2020-strategien om at styrke interessen for erhvervsrettet grund- og efteruddannelse og kortlægge dens potentialer med hensyn til flagskibsinitiativerne "En dagsorden for nye kvalifikationer og nye job" og "Unge på vej", herunder rammerne for unges beskæftigelse”.

Meddelelsen har herudover til hensigt at bidrage til arbejdet under ”Strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet indtil 2020”, vedtaget den 12. maj 2009 i Rådet (uddannelse), samt tage højde for EU’s nye sociale dagsorden og EU-strategien for unge.

Ifølge Kommissionen spiller de erhvervsrettede grund- og efteruddannelsessystemer en dobbelt rolle, der skal være medvirkende til på den ene side at opfylde Europas kvalifikationsbehov, og på den anden side være et middel til at løse de udfordringer, som Europa står over for i den nuværende økonomiske situation, hvor opkvalificering af kompetencer kan medvirke til at begrænse sociale konsekvenser, samt være med til at styrke konkurrenceevnen.

Et nyt afsæt for erhvervsuddannelse

Overordnet skal de erhvervsrettede grund- og efteruddannelsessystemer ifølge Kommissionen sikre høj kvalitet og lige muligheder for alle i et livslangt perspektiv samt være med til at opfylde målene i Europa 2020-strategien ved:

- ”At gøre de erhvervsrettede grunduddannelser til et attraktivt uddannelses tilbud med stor relevans for behøvene på arbejdsmarkedet og med nye overgange til de videregående uddannelser
- At lette adgangen til erhvervsrettet efteruddannelse for personer i forskellige livssituationer og således fremme udviklingen af kompetencer og karriereskift
- At tilbyde fleksible systemer baseret på anerkendelse af læringsresultater, herunder eksamensbeviser, som støtter individuelle læringsforløb
- At sørge for passende støtte til udsatte stillede grupper
- At sikre mobilitet over grænserne som en integreret del af erhvervsuddannelsesmetoderne.”

Centrale elementer for de næste ti års arbejde under København-processen beskrives i meddelelsen, der tager udgangspunkt i de fire dele af Strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet frem til 2020: 1) livslang læring og mobilitet, 2) kvalitet og effektivitet, 3) lige muligheder og aktivt medborgerskab og 4) innovation, kreativitet og iværksætterkultur. Det internationale aspekt af samarbejdet på erhvervsuddannelsesområdet er et gennemgående element i meddelelsen.

Erhvervsuddannelse – en central rolle for livslang læring og mobilitet

Langsigtede udfordringer og ændrede uddannelsesmønstre samt karriereforløb stiller nye krav til uddannelsessystemer. Kommissionen lægger i den forbindelse vægt på fleksible systemer for opnåelse af kvalifikationer, anerkendelse af realkompetencer, muligheder for videreuddannelse både horisontalt og vertikalt, adgang til livslang læring, karriereplanlægning og mobilitet under uddannelse. Offentlige myndigheder og arbejdsmarkedets parter spiller en rolle i moderniseringen af de erhvervsrettede grund- og efteruddannelsessystemer.

Nøgleaktioner inden for erhvervsrettet grund- og efteruddannelse til støtte for livslang læring og mobilitet bør ifølge Kommissionen koncentreres om:

- ”Fleksible ”a la carte”-koncepter for at øge adgangen til erhvervsrettet efteruddannelse udbudt af arbejdsgivere, traditionelle uddannelsesinstitutioner og højere uddannelsesinstitutioner kombineret med passende økonomiske incitamenter
- Lettere overgange fra erhvervsuddannelse til videregående uddannelse og udvikling af videregående erhvervsuddannelsesprogrammer
- Omfattende validering af ikke-formel og uformel læring
- Integreerede vejlednings- og rådgivningstjenester, der skal lette overgange og uddannelses- og karrierevalg
- Systematisk anvendelse, inden 2020, af EQF, ECVET og Europass med det formål at sikre større gennemsigtighed i kvalifikationer og mulighed for overførsel af læringsresultater
- Tværnationale mobilitetsstrategier for udbydere af erhvervsuddannelse, som fremmes ved passende mobilitetsfremmende strukturer.”

Flere attraktive og kompetente erhvervsuddannelser via kvalitet og effektivitet

Under denne overskrift påpeger meddelelsen, at det er vigtigt med anvendelse af kvalitetssikring og en ”kvalitetskultur”, kvalificerede undervisere, nøglekompetencer og arbejdsbaseret læring under uddannelse. Partnerskaber mellem uddannelsesudbydere

og erhvervslivet understreges endnu en gang som vigtigt for at sikre effektivitet og relevans i forhold til arbejdsmarkedets behov.

De vigtigste foranstaltninger til forbedring af kvaliteten og effektiviteten af erhvervsrettet grund- og efteruddannelse bør ifølge Kommissionen sigte på:

- ”At indføre kvalitetssikringssystemer på nationalt plan som anbefalet inden for rammerne af EQAVET
- At fastlægge en kompetenceramme for lærere og instruktører inden for erhvervsrettet grund- og efteruddannelse
- At forsyne arbejdsstyrken med arbejdsmarkedsrelevante erhvervsfærdigheder af høj kvalitet gennem øget anvendelse af forskellige former for arbejdsbaseret læring
- At styrke udviklingen af nøglekompetencer for at sikre de lærendes og arbejdstagernes tilpasningsevne og fleksibilitet
- At gøre udbyderne af erhvervsrettet grund- og efteruddannelse mere lydhøre for de stadig nye behov på arbejdsmarkedet baseret på langtidsplanlægningsværktøjer i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og de offentlige arbejdsformidlingskontorer.”

Lige muligheder og aktivt medborgerskab

Uddannelsens rolle for lige muligheder for alle, social integration og aktivt medborgerskab bliver fremhævet i meddelelsen. Samtidig bliver erhvervsuddannelsesområdet anerkendt for at kunne bidrage væsentligt til at sikre ovenstående ved at tilbyde fleksible uddannelsesmuligheder, ved at udvikle kvalitetsniveauet i uddannelserne samt ved at sikre vejledning.

Erhvervsrettet grunduddannelse kan ifølge Kommissionen i betydelig grad bidrage til at modvirke frafald, forbedre ligheden på uddannelsesområdet og fremme opadgående social mobilitet for udsatte grupper ved:

- ”At levere uddannelse præget af høj kvalitet med fokus på arbejdsbaseret læring, som er tilpasset individuelle behov
- At sørge for overgangsmuligheder for risikogrupperne fra erhvervsuddannelse til videregående uddannelse
- At anvende et passende ”sparingssystem” til overvågning af beskæftigelsesfrekvensen for erhvervsuddannelsesstuderende, navnlig dem, der tilhører risikogrupperne.”

Erhvervsrettet efteruddannelse giver særdeles gode muligheder for at øge risikogruppernes deltagelse på arbejdsmarkedet ved hjælp af:

- ”Fleksible og modulopbyggede, individuelle læringsforløb

- Arbejdsbaseret læring med fokus på erhvervelse af nøglekompetencer
- Vejledningstjenester og validering af tidligere læring, navnlig for migranter med henblik på at fremme disses integration i samfundet.”

Med henblik på udvikling af nøglekompetencer for aktivt medborgerskab:

- ”Partnerskaber mellem erhvervsuddannelsesudbydere, lokalsamfund, civilsamfundsorganisationer, forældre og elever bør styrkes.”

Innovation, kreativitet og iværksætterkultur

Kommissionen udtrykker i meddelelsen behov for en vision om at skabe kreativitet og innovation inden for moderniserede erhvervsrettede grund- og efteruddannelse af høj kvalitet blandt andet ved at anvende erfaringsbaseret læring og ved at udsætte elever for ikke-rutinemæssigt arbejde og atypiske situationer. Iværksætterkulturen bør ligeledes fremmes under uddannelse.

Erhvervsrettet grund- og efteruddannelse kan ifølge Kommissionen fremme de lærendes kreativitet, innovation og iværksætterkultur ved:

- ”At formidle erfaringsbaseret og aktiv læring med henblik på at fremme tilegnelse af e-færdigheder, risikovillighed, initiativ, nysgerrighed, selvmotivation og en kritisk tænkemåde hos den enkelte
- At inddrage iværksætterkultur i kompetencerammen for erhvervsuddannelsesundervisere. ”

Internationalt samarbejde inden for erhvervsuddannelse

Yderligere politisk dialog og gensidig læring bør styrkes mellem de relevante internationale parter. I meddelelsen fremhæves European Training Foundation, OECD, UNESCO (navnlig UNEVOC) og ILO.

En ny dagsorden for europæisk samarbejde om erhvervsuddannelse

Det europæiske uddannelsessamarbejde inden for erhvervsrettet grund- og efteruddannelse blandt andet under Københavnprocessen har hidtil været en succes på grund af indførelse af en række fælles værktøjer, der har til hensigt at øge gennemsigtighed og gensidig anerkendelse. Kommissionen opfordrer i meddelelsen til, at der sættes skub i reformer ved:

- ”At vedtage en ambitiøs dagsorden for moderniseringen af erhvervsuddannelserne
- At definere konkrete output for det kommende årti

- At udvise stor vilje til at gennemføre dette som led i de nationale Europa 2020-reformprogrammer.”

Kommissionen opfordrer som det sidste i meddelelsen til, at de eksisterende planer for fælles værktøjer føres ud i virkeligheden gennem hastig implementering, og at eksisterende fora og programmer bliver brugt til at nå de satte målsætninger.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har på nuværende tidspunkt ikke udtalt sig om Kommissionens meddelelse.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Forslaget har i sig selv ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

6. Konsekvenser

Forslaget medfører i sig selv ingen konsekvenser for dansk lovgivning på området. Fortsat arbejde under Københavnprocessen via den åbne koordinationsmetode forventes at have en positiv merværdi for samfundsøkonomien ved at bidrage til moderniseringen af de erhvervsrettede grund- og efteruddannelser, fremme erfaringsudveksling og mobilitet samt bidrage til at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse.

7. Høring

Der er blevet foretaget en skriftlig høring i forbindelse med Kommissionens vedtagelse af meddelelsen. Nedenstående høringssvar blev modtaget. Eventuelle efterfølgende modtaget høringssvar vil blive tilsendt Folketingets Europaudvalg.

Danske Handicaporganisationer (DH): ”Fra Danske Handicaporganisationers (DH’s) side støtter vi ønsket om, at erhvervsuddannelsessystemet bliver så fleksibelt som muligt i forhold til optagelse og i forhold til anerkendelse af ansøgernes kompetencer, hvad enten de er opnået via uformelt eller i mere strukturerede forløb. Det må understreges og tydeliggøres, at grundnotatets ene linje om støtte ”til særligt ugunstigt stillede grupper” også omfatter støtte til mennesker med handicap. Fra DH’s side mener vi, at der skal være tale om støtte til befordring, specialpædagogiske hjælpemidler og materialer, tegnsprogstolkning samt anden personbåren støtte i form af sekretærbistand, praktisk bistand samt støttepersoner, der kan bidrage til hensigtsmæssig arbejdstilrettelæggelse og strukturering. Støttesystemet skal være kvalificeret i form af fagpersoner med kompetencer inden for handicapområdet og transparent med hensyn til berettigelse til støtte, ansøgning, afslag og klageadgang. Uddannelsesvejlederne må have grundlæggende kendskab til handicap og adgang og for-

pligtelse til at søge råd og vejledning hos fagpersoner med viden om mere specifikke problemstillinger og løsningsmuligheder inden for forskellige handicapområder. Støtteordningen skal omfatte såvel grund- som efter- og videreuddannelse og støtten må spille aktivt sammen med de mobilitetsfremmende initiativer, såvel under uddannelsesforløbet som for færdiguddannede, det er påtænkt at etablere.”

Danske Lærerorganisationer International (DLI): ”Generelle kommentarer – DLI tilslutter sig overordnet Europa 2020-strategiens opfordring om at styrke indsatsen over for erhvervsrettet grund- og efteruddannelse. En erhvervsrettet uddannelse er for mange unge vejen ind i uddannelsessystemet. DLI vil dog understrege, at det ikke kun er erhvervsuddannelserne, der skal ”være et middel til at løse de udfordringer, som Europa står over for”. Det er uddannelse i al almindelighed, der er midlet, ligesom det ikke *kun* er de erhvervsrettede uddannelser, der kan bidrage til opfyldelsen af de overordnede målsætninger i Europa 2020-strategien. Alle typer uddannelse er grundlaget for, at Europa 2020 kan realiseres. DLI må desuden fastholde, at uddannelse har et bredere formål end alene at skulle opfylde arbejdsmarkedets behov. Det Europæiske Råd har som et led i Uddannelse 2010 – Lissabonstrategien - vedtaget otte nøglekompetencer som grundlag for alle europæiske borgeres uddannelse og livslange læring. Heri indgår en række brede, almene kompetencer, som anses for væsentlige forudsætninger for at kunne agere på et fremtidigt globalt arbejdsmarked. DLI finder, at mens det er positivt, at der skal sættes ”en ambitiøs dagsorden” på erhvervsuddannelsesområdet, skal det være med omtanke. Det er i den sammenhæng vigtigt, at en strategi for fremtiden er baseret på forskning og evidens. Reformen, der indføres for at løse et øjeblikkeligt problem, giver som regel ikke en langsigtet løsning.

Om grunduddannelse – DLI er forbeholden overfor, at erhvervsuddannelserne skal ”tilbyde fleksible systemer” (grundnotatet s. 2). Først og fremmest bliver det hurtigt meget uoverskueligt og umuligt for den unge, der skal vælge uddannelse, at sætte sig ind i. Derudover er det meget vigtigt, at erhvervsuddannelserne giver den uddannelsessøgende almene færdigheder, fx nøglekompetencerne (som nævnt ovenfor). DLI finder, at de brede kompetencer er den bedste fremtidssikring i et omskifteligt arbejdsmarked. Arbejdsmarkedets behov sikres også ved praktikforløb o.l., og det må i den forbindelse understreges, at erhvervslivet har et ansvar for at sørge for et tilstrækkeligt antal praktikpladser. DLI vil dog advare imod det store fokus på begrebet ”arbejdsbaseret læring”. Den praktiske dimension i erhvervsuddannelsen er vigtig og bør opfyldes gennem vekseluddannelse, som vi kender det fra Danmark. Oplæring på arbejdspladsen har som konsekvens, at ungdomsuddannelsesaspektet af erhvervsuddannelserne nedprioriteres. Det er netop ungdomsuddannelsesaspektet, der sikrer, at den unge erhverver de almene kompeten-

cer og samtidigt sikrer, at erhvervsuddannelserne har status som de øvrige ungdomsuddannelser. I den sammenhæng er det også afgørende, at der er en progression i uddannelserne. Ved uddannelser, der organiseres med høj grad af ”a la carte”, er der stor risiko for, at de fragmenteres, og at både de almene kompetencer og progressionen går tabt, hvis de gøres helt fleksible. DLI finder, at termen ”udbydere af erhvervsuddannelse” kan give anledning til misforståelser. Det er DLI’s opfattelse, at uddannelsesinstitutioner er de eneste, der bør kunne udbyde erhvervsrettede grunduddannelser. Formuleringen antyder, at erhvervsuddannelser end ikke behøver have tilknytning til en uddannelsesinstitution. At det er en sammenhængende uddannelse sikrer desuden, at ”lige muligheder og aktivt medborgerskab” indgår som en del af uddannelsen. DLI er positiv overfor meddelelsens generelle holdning til dette spørgsmål. Men DLI bemærker samtidigt, at det er en forudsætning for at nå disse mål, at de almene kompetencer og specielt nøglekompetencerne er en integreret del af uddannelserne. Erhvervsfaglige og almene kompetencer er hinandens forudsætninger. Ungdomsuddannelserne skal leve op til fremtidens behov - både samfundets og arbejdsmarkedets kvalifikationsbehov og den enkelte uddannelsessøgende behov, for personlig og social udvikling som borger i et demokratisk samfund.

Om efter- og videreuddannelse – Efteruddannelse kan have et snævrere sigte end grunduddannelse, men de almene kompetencer bør stadig have en rolle. Flexibilitet er vigtigere, når det drejer sig om efteruddannelse end grunduddannelse. At efteruddannelserne skal bestå af ”fleksible og modulopbyggede, individuelle læringsforløb” er dog svært at gennemføre i praksis, så det er gennemskueligt. Systemet vil hurtigt blive så kompliceret, at de små og mellemstore virksomheder ikke kan sætte sig ind i det uden ekspertbistand. En arbejdsstyrke, der kan leve op til arbejdsmarkedets skiftende, uforudsigelige behov, sikres ikke kun ved let adgang til ”a la carte” efteruddannelse. Fremtidssikringen for de uddannelsessøgende er en solid baggrundsviden, brede faglige kompetencer og en god ”værktøjskasse”, som er fundamentet for flexibilitet og livslang læring. ”A la carte”-tilgangen kan dermed være i direkte modstrid med meddelelsens hensigt. Ifølge meddelelsen skal ”arbejdsgivernes rolle i formidlingen af erhvervsrettet efteruddannelse øges”, og dette skal kombineres med økonomiske incitament. DLI betvivler tilrådeligheden i, at arbejdsgiverne skal have finansieret deres specifikke efteruddannelsesbehov for offentlige midler i større udstrækning, end det allerede er tilfældet. Endvidere vil denne finansiering, gennem ”passende økonomiske incitament”, de facto kun kunne lade sig gøre ved at hente pengene et andet sted, in casu fra de offentlige efteruddannelsesinstitutioner. DLI anerkender nødvendigheden af at lette vejen til videreuddannelse for personer med erhvervsfaglig baggrund. Der bør dog ikke kun fokuseres på akademisk videreuddannelse, men også på andre tertiære erhvervs-

uddannelsesprogrammer.

Om mobilitet – DLI tilslutter sig ønsket om, at øget mobilitet også skal omfatte uddannelsessøgende på erhvervsuddannelserne. Som DLI dog tidligere har understreget, er det vigtigt, at mobiliteten indgår som en integreret del af uddannelsesforløbet. Udvekslingsophold skal ikke sættes i værk bare for opholdets skyld, men bør være en relevant og meritgivende del af uddannelsen. Det forudsætter dog også, at fremmedsprogsundervisningen prioriteres højere, så den lærende rent faktisk har mulighed for at begå sig i udlandet. Det samme gælder også, hvis man taler om virtuel mobilitet ved brug af IKT. Her er især den skriftlige dimension en klar forudsætning for, at alle deltagende får det maksimale udbytte.

Om risikogrupper – DLI er enig i, at der skal sørges for passende støtte og vejledning til risikogrupper. Det forudsætter dog, at der er tilstrækkelige midler til rådighed. Meddelelsen omtaler et ”sporingssystem” til registrering af risikogrupperes beskæftigelsesfrekvens. DLI finder forslaget betænkeligt. En udpegning og overvågning af bestemte grupper vil uvægerligt få karakter af en stigmatisering af i forvejen udsatte personer. Derimod giver det mening at gennemføre opfølgning efter endt uddannelse inden for rammerne af det etablerede vejledningssystem.

Om lærerne – Som det fremhæves i meddelelsen, har en instruktør i et arbejdsbaseret miljø brug for pædagogiske kompetencer, ligesom en lærer på en erhvervsuddannelse skal have indsigt i praktiske arbejdsmetoder. DLI tilslutter sig dette og understreger, at et praktisk pædagogikum bør være uomgængeligt i enhver erhvervslæreruddannelse. I overensstemmelse med tidligere høringsvar vil DLI understrege, at veluddannede lærere er forudsætningen for et godt uddannelsessystem. På erhvervsuddannelsesområdet er der endvidere tale om en dobbeltkompetence, hvor der er brug for lærere med erfaring fra arbejdsverdenen.”

Professionshøjskolernes Rektorkollegium – University Colleges Denmark: ”Professionshøjskolernes Rektorkollegium – University Colleges Denmark takker for indkaldelse til høring over kommissionens meddelelse om ”Et nyt afsæt for europæisk samarbejde om erhvervsuddannelse til støtte for Europa 2020-strategien KOM(2010) 296”. Kollegiet vil gerne understrege vigtigheden af, at der skabes sammenhæng og overgangsmuligheder i et LLL perspektiv mellem de uddannelser, der udbydes på hhv. erhvervsakademier, professionshøjskoler og universiteter; herunder også kompatibilitet mellem ECVET og ECTS. Derudover har kollegiet ingen bemærkninger til udkastet.”

AOF Danmark: ”AOF Danmark har med tak modtaget *Et nyt afsæt for europæisk samarbejde om erhvervsuddannelse til støtte for Europa 2020-strategien KOM(2010) 296* til høring. Grundlæggende finder

vi, at oplægget er et godt oplæg, men mener dog, at det er for unuanceret på efter- og videreuddannelsesområdet. Såvel Europa som Danmark har en stor gruppe af kortuddannede voksne, herunder også mange unge voksne, som ikke i deres ungdom fik en erhvervsuddannelse. Dertil er der fortsat mange unge, der heller ikke i dag får en ungdomsuddannelse, ligesom frafaldet på især de erhvervsrettede ungdomsuddannelser fortsat er uacceptabelt stort. Det betyder, at Danmark dels har mange kortuddannede voksne, dels fortsat producerer mange kortuddannede. Svaret på disse udfordringer er ikke kun de formelle erhvervsuddannelser, som oplægget alene forholder sig til. Det uformelle uddannelsessystem - folkeoplysningen - har vist sig velegnet overfor store grupper af kortuddannede, fordi disse har vendt det formelle uddannelsessystem ryggen, og udviklet en kraftig skolefobi, da de kun har oplevet nederlag i det formelle uddannelsessystem. Her har folkeoplysningen vist sig at være særdeles egnet, fordi man her ikke er bundet op på centralt fastlagte læseplaner, strukturer m.m., men præcis kan tage afsæt i den enkeltes behov og muligheder. Dermed kan deres skolefobi fjernes, og de vover at indgå i formel uddannelse. Oplægget mangler derfor helt klart at beskrive værdien af det uformelle uddannelsessystem, som en af metoderne til, at få kortuddannede i formel efter- og videreuddannelse, og vi skal opfordre til, at oplægget uddybes på dette område.”

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre lande forventes at støtte Kommissionens meddelelse som udgangspunkt for det kortsigtede og langsigtede samarbejde på erhvervsuddannelsesområdet frem til 2020.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen tilslutter sig generelt meddelelsen som et væsentligt grundlag for det fortsatte EU-samarbejde om erhvervsrettet grund- og efteruddannelse og for det videre forløb af Københavnprocessen frem mod 2020.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Dog er Folketingets Europaudvalg siden 2002 løbende blevet orienteret om arbejdet under Københavnprocessen.